

Uluslararası Rejim Kavramı Üzerine Kavramsal Bir İnceleme: Yapısalcı, Kurumsal ve Bilişsel Temel Teoriler*

Sezai ÖZÇELİK

Yrd. Doç. Dr., Çankırı Karatekin Üniversitesi, İİBF
Uluslararası İlişkiler Bölümü
sozcelik@karatekin.edu.tr

Uluslararası Rejim Kavramı Üzerine Kavramsal Bir İnceleme: Yapısalcı, Kurumsal ve Bilişsel Temel Teoriler

Conceptual Analysis of the Concept of International Regime: Basic Structural, Institutional, and Cognitive Theories

Özet

Bu makale uluslararası rejim kavramı konusunda kavramsal ve analitik bir çerçeve sunmak amacıyla yazılmıştır. Bunu yaparken uluslararası rejimleri inşa edilmesi ve şekillenmesi ile ilgili üç ana yaklaşım incelenecektir. İlk bölümde, Uluslararası Rejim kavramı tanımlanmıştır. İkinci olarak, uluslararası rejimi inşası ve şekillenmesi yaklaşımlarından yapısal, kurumsal ve bilişsel yaklaşımlar güç, çıkar ve bilgi kavramları çerçevesinde ayrıntılı analiz edilmiştir. Bu bölümü izleyen üçüncü bölümde yapısal (güce dayalı) ve bilişsel (bilgiye dayalı) yaklaşımlar karşılaştırılmalı olarak ayrıntılı incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası rejimler, yapısalcı teoriler, kurumsal teoriler, bilişsel teoriler

Abstract

This study aims to present conceptual and analytical framework in the subject of the concept of international regime. It attempts to understand the processes of international regime formation by analyzing three main approaches. In the first chapter, the concept of International Regimes is defined. Second, structural, institutional and cognitive approaches are analyzed within the framework of the concepts of power, interest and knowledge. In the following section, the third section, the structural (power-based) and cognitive (knowledge-based) approaches are investigated in detail.

Keywords: International regimes, structural theories, institutional theories, cognitive theories.

1. Giriş

Yirmi yıldan fazla süren zaman dilimi boyunca gerek Avrupa'da (Rittberger, 1993) gerek Amerika'da (Krasner, 1983) uluslararası ilişkiler bilim dalı içinde uluslararası

* Bu çalışmanın bir kısım tez önerisi olarak sunulmuştur: Sezai Özçelik, Uluslararası Çevre Rejimi Görüşmeleri ve Türkiye, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi Kent ve Çevre Bilimleri Ana Bilim Dalı, 2009.